

Botterjacht de Grote Beer terug in Nederland

De *Grote Beer*, een uniek botterjacht, is na een verblijf van vierenzeftig jaar in de Verenigde Staten weer terug in Nederland. Het botterjacht is, met een lengte van 16,40 meter, een breedte van 5,80 meter en een gewicht van circa 38 ton, een van de grootste botterjachten ooit gebouwd en geldt als het kroonjuweel van de Huizer scheepsbouwer Hans Kok met houtsnijwerk van beeldsnijder Janus Kok. Eigenaar J W de la Porte trof het botterjacht aan in de haven van Oregon. Scheepswerf Spakenburg verzorgt de restauratie. Na voltooiing hiervan wil De la Porte de botter als Varend Erfgoed laten registreren bij de Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen.

In 1939 gaf de Duitse luchtmachtofficier Temmler scheepsbouwer Hans Kok opdracht voor het bouwen van het botterjacht. Kok vertraagde de bouw dermate dat het schip pas in 1946 kon worden opgeleverd. Van verkoop aan een Duitser kon op dat moment geen sprake zijn. Willem Greve, grootvader van de huidige eigenaar, kocht de botter op een door de overheid georganiseerde veiling. 'Een uniek schip, zeker voor die tijd', oordeelt De la Porte. 'De roef was volledig op stahoogte en er zat zelfs een open haard in. Het botterjacht was geschikt voor comfortabel en langdurig verblijf aan boord. En dat is maar goed ook want mijn grootvader maakte gedurende elf jaar regelmatig langere tochten met de *Grote Beer*.'

In 1957 verkocht Greve de botter aan een van de directeuren van Feadship. Deze liet de *Grote Beer* per vrachtschip naar de Verenigde Staten brengen waar hij een aantal jaren met het botterjacht voer, voordat hij het schip verkocht aan een eigenaar van een restaurantketen. Vervolgens wisselde het schip diverse keren van eigenaar. De laatste eigenaar, een inwoner van San Francisco, meerde het schip af in de haven van Oregon en daar was het schip een ware bezienswaardigheid. Het botterjacht was dermate uniek dat er zelfs over werd geschreven in binnen- en buitenlandse bladen. Per toeval kwam een dochter van Greve, wonend in Canada, op het spoor van het botterjacht. 'Een timmerman die aan haar huis werkte, gaf haar een krantenknipsel over een Nederlands schip in de haven van Seattle', vertelt De la Porte. 'Zij herkende onmiddellijk de *Grote Beer*, het schip van haar vader. Een schoonzusje van mij is gaan kijken en het

De *Grote Beer* op de helling van de werf Nieuwboer in Spakenburg.

duurde niet lang voor ook de familie in Nederland op de hoogte werd gebracht over de vondst. Na enkele jaren besloot ik een poging te ondernemen het schip terug te brengen naar Nederland. Via de Coast Guard, waar alle schepen in de Verenigde Staten geregistreerd staan, kwam ik in contact met de eigenaar. Hij was al zeven jaar op zoek naar een koper. Gelukkig had nog niemand belangstelling getoond.'

Alhoewel het schip in zeer slechte staat was, slaagde De la Porte erin de *Grote Beer* onder motorkracht van Oregon naar Vancouver te brengen. Vandaar is het schip aan dek van een vrachtschip verscheept naar Antwerpen waar een ploeg medewerkers van Botterwerf Spakenburg al klaarstond om de eerste noodreparaties uit te voeren. Zij brachten het botterjacht in etappes naar Bunschoten waar het team van werfbaas Henk van Halteren de restauratie uitvoert. De la Porte wil het schip in originele staat terugbrengen. Een klus die naar verwachting twee jaar zal vergen. 'Van

Halteren gaat de berghouten vervangen, net als de hele huid rondom, het dek moet er uit en ook de hele betimmering moet worden gerestaureerd.'

Tekst en foto's: Evert Bruinekool

Grote delen van het interieur zijn nog origineel.

